

НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

доцент **Боронос В.Г.**, студентка **Дмитренко Т.І.**

Нарахування амортизації основних засобів є предметом особливої уваги економічної науки, оскільки амортизація як економічна категорія, одночасно виступає як витрати виробництва та як джерело відтворення, і як внаслідок впливає на широке коло економічних показників – собівартість, ціну, прибуток, податки, кількісні та якісні оцінки виробничого потенціалу тощо.

Проблеми нарахування та обліку амортизації ніколи не втрачали своєї актуальності і досить глибоко досліджувались вітчизняними та зарубіжними вченими.

Порядок нарахування амортизації щодо основних засобів регулюється двома основними нормативними документами: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби» та Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств»[2].

Згідно Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: амортизація – систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання[1].

Основним джерелом відтворення основних засобів є амортизаційні відрахування.

Амортизаційні відрахування – щомісячне списання частини вартості основного капіталу з включенням у затрати підприємства, що водночас виступають джерелом відшкодування зношування основних засобів, утворюючи фінансові передумови фінансування. Саме тому система амортизаційних відрахувань є важливим чинником підвищення ефективності суспільного виробництва.

Підприємства можуть проводити нарахування амортизації основних засобів (крім малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів) із застосуванням таких методів:

- 1) прямолінійний метод;
- 2) метод зменшення залишкової вартості;
- 3) метод прискореного зменшення залишкової вартості;
- 4) кумулятивний;
- 5) виробничий.

Крім зазначених методів нарахування амортизації, підприємство може застосовувати норми і методи нарахування амортизації основних засобів, передбачені податковим законодавством.

Згідно із законодавством України підприємствам надана можливість самостійно обирати методи амортизації у бухгалтерському обліку. В

залежності від мети, яку ставить підприємство доцільно використовувати різні методи нарахування амортизації.

Амортизація основних засобів як складова фінансових ресурсів підприємства виконує дві основні узагальнюючі функції: податкову (фіскальну), що передбачає виведення з оподаткування витрат на придбання основних засобів, та економічну, яка полягає у перетворенні необоротних активів в оборотні внаслідок нарахування амортизації [3].

Податкова функція регулюється Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств", а об'єктом амортизації виступають витрати на придбання основних фондів.

Економічна функція регулюється П(С)БО 7 "Основні засоби", а об'єктом амортизації є вартість основних засобів.

Розмежування амортизації на податкову і економічну та перехід на національні стандарти бухгалтерського обліку призвело до виникнення нових проблем. До них належить проблема розбіжностей баз, із яких нараховується амортизація згідно з бухгалтерським обліком і податковим законодавством: терміни нарахування амортизації та об'єкти на які нараховується амортизація, включення вартості ремонту до вартості об'єкту, відсутність повноважень на визначення підприємством амортизаційного періоду та ліквідаційної вартості при обчисленні амортизації із застосуванням податкових методів і норм. Розмір податкової амортизації для всіх платників податків встановлює держава відповідно до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" із змінами і доповненнями. Розміри економічної амортизації на підприємствах встановлюються згідно з Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" за наказом про облікову політику підприємства.

Наявність значної кількості методів нарахування амортизації та відсутність оцінки їх впливу на фінансово-економічні показники діяльності підприємства погребують розробки узагальнюючої методики обчислення амортизації.

Перелік використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби». затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 №92
2. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 28.12.1994 №334/94-ВР.
3. Облік і аналіз нарахування та використання амортизації: Автореферат дисертації к.е.н.: 08.06.04 / Л.В.Городянська. – К. - КНЕУ, 2005. С.6.